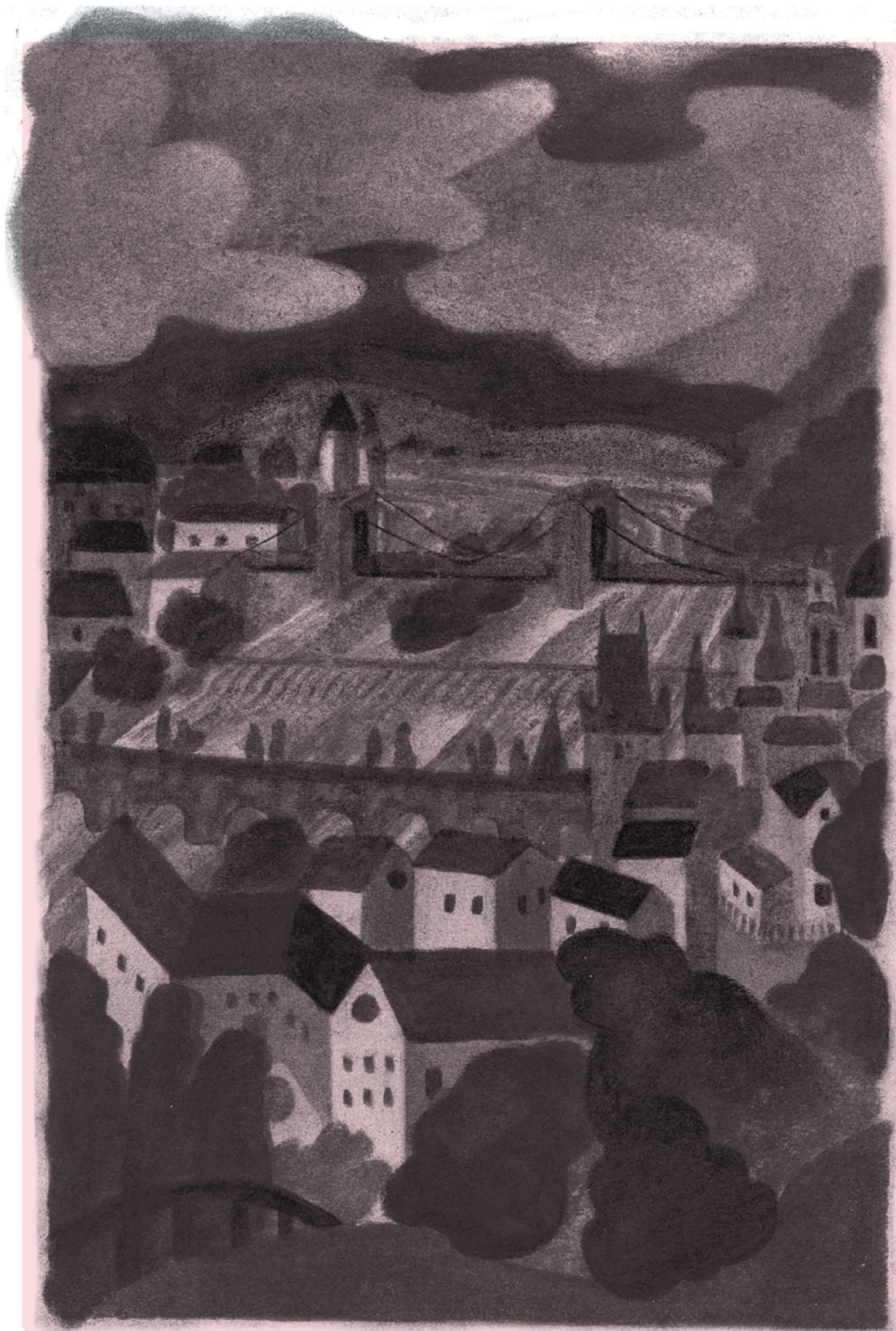

Bum! Prásk! Dupitydup! Hééééééééj! To jsem chtěl slyšet. Divokou střelbu z kolťáků a pušek, dupot koňských kopyt, výkřiky kovbojů. A také děsivý válečný pokřik indiánů a tichý svistot jejich šípů. Tam jsem totiž měl být, na Divokém západě. Místo toho jsem se ocítl na tom nejpůvabnějším, nejklidnějším a nejnudnějším místě na světě, kde se nedělo vůbec nic. V Praze. Pak jsem ovšem uslyšel něco úplně nečekaného: „Hands up!“ Automaticky jsem dal ruce vzhůru, jak bych to udělal ve svém domovském Chicagu. I když v tamní české čtvrti by nejspíš řekli obyčejné: „Ruce vzhůru!“ Nikdo na mě ale ničím nemířil. Když tedy vynechám usměvavé, modré dívčí oči. Našpulenou pusou. A vlasy umně nakadeřené kolem hlavy. Ale to trochu předbíhám. Celé to začalo zdvořilým zaťukáním mých kloubů o desku dveří. Visela na nich

smaltovaná cedulka, na níž bylo ozdobně napsáno: Ranní listy. Zevnitř se ozvalo jakési zahuhlání, které jsem mohl považovat za výzvu ke vstupu. Otevřel jsem, vstoupil a obklopily mě věru jiné zvuky než halekání zálesáků...

Po redakci Ranních listů, zařízené na způsob kanceláře, samý stůl, židle a stohy papírů, se pohybovalo několik vážných pánů v oblecích. Někteří svírali v rukou lejstra, do kterých i za chůze brejlili. Jiní provozovali totéž za psacími stoly. Nezdálo se, že by mi někdo chtěl věnovat pozornost. Já jsem si ji ale (jako kovboj unášený svým vlastním dobrodružstvím, které jsem si představoval ještě před chvílí) uměl zjednat.

„Dobrý den!“ zvolal jsem zvučně, jak jsem se to naučil v Americe. „Jmenuji se Benjamin Wohryzek...“, a v tu chvíli se ozvalo tiché uchichtnutí. Pánové se zastavili a zírali na mě s pobavenou jiskrou v oku. Něco nebylo tak, jak mělo být. Co tu bylo k smíchu?

„... a přišel jsem si podat inzerát,“ dodal jsem do potměšilého ticha. Nikdo mi neodpověděl. Měl jsem pocit, že musím lépe vysvětlit, proč jsem tady. Že bych nezvolil správný tón? Že bych neměl správný přízvuk? Doma jsme přece mluvili česky, ale...

„Jsem Amerikán a zároveň Čech, pánové,“ dodal jsem. Ani to s nimi nehnulo. „Přicházím jako zástupce firmy White Dreams z Chicaga. Je to stoprocentně česká firma usídlená v Americe,“ hrál jsem na vlasteneckou notu. Všichni Češi jsou přece vlastenci, ne?

A přitom jsem si trochu vymýšlel.

Žádný obchodní zástupce jsem nebyl. To mi jenom tatínek, ředitel naší firmy, řekl, abych podal ten zpropadený inzerát. Ten samý tatínek, který mě odvedl z Ameriky, z Chicaga, do téhle zemičky,

odkud jsme sice pocházeli, ale kde jsem byl poprvé. Česky jsem sice mluvil obstojně, ale stejně jsem se tady cítil jako cizinec. Všechno tady bylo takové úhledné, titěrné – a nijaké.

Žádní indiáni. Žádní kovbojové. Jenom můj laskavý tatínek s hlavou plnou snů.

Už jenom ten nápad s inzerátem byl zvláštní. Proč inzerát? Co jsme potřebovali? Náš podnik v Americe fungoval báječně. A za tím vším bylo něco ještě záhadnějšího: Proč jsme tady?

Žádné příbuzné jsme tu už neměli. Celé to bylo divné. Trochu jsem se o tatínka bál. Nebylo těch jeho snů už trochu příliš?

„Inzerát?“ vzpamatoval se konečně jeden z pánů.

„Tak to je záležitost tady pro slečnu,“ a v oku se mu znovu objevila pobavená jiskra. Co se tady, ksakru, dělo? Co tady bylo, proklatě, k smíchu? Může být směšná ta slečna? Zraky všech pánů se otočily k poslednímu, nejmenšímu stolku, za nímž sedělo úhledné stvoření.

„Slečno, jeden Amerikán pro vás!“ zvolal jeden z pánů.

A pak se to ozvalo. To „Hands up!“ . A vzápětí jsem zůstal civět na tu půvabnou tvář.

„Nevylekala jsem vás?“ vyděsila se slečna.

„Ale ne,“ snažil jsem se zalhat, zatímco jsem rychle připažil. Snažil jsem se přitom nevypadat, jako že stojím v pozoru. Do uvolněných pocitů jsem měl ale daleko. „To víte, podmíněné reflexy. To mám z Ameriky.“

„Já taky!“ nadchla se slečna.

„Vy jste byla v Americe?“ užasl jsem.

„Ne! Z kovbojek, z indiánek. Z dobrodružných knížek a z filmů. Řekla jsem to dobře?“

„Naprosto přesně,“ vydechl jsem.

„Viděl jste Býčí oko?“

Bylo to neuvěřitelné! Měl jsem před sebou spřízněnou duši! Všechny ty filmy o Divokém západě, které jsem miloval, se zjevně promítaly i v této provinční, příliš klidné Praze. A očividně na ně chodila i tak půvabná stvoření jako to, které jsem měl před sebou.

„Červené eso!“ „Liberty!“ Trumfovali jsme se v názvech filmů, přebíjeli se jmény herců a jmenovali oblíbené pasáže. Bum! Prásk! Najednou jsem byl uprostřed toho barevného, úžasného světa! Ze snění nás vytrhlo ironické uchechtnutí. Rozhlédli jsme se. Pánové nás pozorovali a zdálo se, že stěží přemáhají smích. „Snad abyste se mladému pánovi věnovala i profesionálně, slečno,“ pobídl ji jeden z nich. „Přišel si podat inzerát, ne poklábosit. Filmovou rubriku nevedeme.“

Slečna se vzpamatovala, ústa se jí srovnala do civilizovaného úsměvu. V rozpacích si přihladila kadeře, které stále hrozily, že jí odskočí z hlavy, tak byly kudrnaté. Barvu očí, tu úžasnou modř, ale oslabit nedokázala.

„Laura Nožičková, novinářka,“ představila se.

„Slečno, vy jste tady pouze přes inzerci!“ opravil ji jeden z těch pánů. Nedokázal jsem je rozeznat jednoho od druhého. V každém případě, teď už se neusmívali.

„Snad to zas nebude inzerát na nějaké ty šněrovačky,“ povzddechla si.

„Náš zákazník, náš pán,“ pokáral ji jeden z mužů bez úsměvu.

„A to je naše heslo i v Americe, pánové,“ konečně jsem se vzpamatoval. Snad to znělo alespoň trochu působivě. Chtěl jsem jim oplatit ty potměšilé

úsměvy. Slečna Nožičková si něco takového určitě nezasloužila. A jestli se měl někdo postavit na její obranu... byl jsem to já. Ve filmech z Divokého západu se přece vždycky našel ten správný drsňák. Kovboj se srdcem na pravém místě, ochraňující kudrnatá stvoření.

„Zákazníci chtějí obvykle inzeráty na hojivé masti, příčesky, zubní protézy. Nebo na šněrovačky. Že prosím přicházíte kvůli něčemu zajímavějšímu?“ zadoufala slečna Nožičková.

„Co by vás potěšilo?“ zeptal jsem se. To už jsme stáli u jejího maličkého stolku, za zábradlíčkem, které předělovalo místnost, úplně vzadu u zdi. Snad nejsem příliš osobní, zadoufal jsem.

„Únos. Vražda. Požár,“ zasněně zopakovala slečna Nožičková. „Něco jako...“

A já jí porozuměl. „Něco jako z divočiny, z nalezišť zlata nebo z prémie, vidíte?“

„I ne, klidně něco z Prahy. Jenže mě tady k pořádné žurnalistice nepustí. Tak co tam máte, pane Wohryzku?“

„Potřeboval bych pro naši firmu – jíl.“

„Jíl? Rozumím vám dobře?“

„Ano. Clay – jíl. Clay – ze břehu Vltavy. Vltava, víte. Ta řeka.“ (Chápal jsem její údiv. Tatínek mi musel vysvětlit, co to slovo vlastně znamená. Jíl. Tatínkův nápad, samozřejmě. Proč, tati??) Slečna Nožičková na mě hleděla a v očích se jí rozpouštěla jakási naděje, která v nich před chvílí ještě byla. Ještě když mě vyzývala, abych dal ruce vzhůru. To jsem nemohl dopustit. Museli jsme ten rozhovor začít nějak jinak. Osobněji.

„Poslyšte,“ řekl jsem, „proč se všichni tak smějí, když jsem řekl své jméno?“

„Inu,“ pousmála se a v očích se jí vyloupily šelmovské ohníčky. „Ono zní maličko zvláštně. Nejdřív to Benjamin – a pak ten Wohryzek.“

„Ale proč?“

„Vy nevíte, co je ohryzek?“

Zavrtěl jsem hlavou. „Snad nic ošklivého?“ zadoufal jsem.

Slečna Nožičková upřela pohled na porcelánový přívěsek, který se mi pohupoval na vestičce. Na ten se znakem naší firmy, s okousaným jablkem. Uculila se, ale neřekla nic. Budeme si toho zjevně muset hodně vysvětlit.

„Není tady nějaké klidné místo, kde bychom si mohli promluvit?“ V redakci bylo klidu až dost, jenže – až příliš. Všichni nás teď poslouchali.

„Jdu nabrat inzerát do kavárny,“ srdnatě ohlásila slečna Nožičková. „Mám konečně svůj velký případ. Je to velký případ, ne?“ Odsouhlasil bych jí všechno, co jsem jí na očích viděl.

„Ano. Jde o velkou... velkou spoustu jílu,“ řekl jsem. Znovu se ozvalo to protivné zachichotání chlapů, kteří si jsou proklatě jistí sami sebou. A přitom nikdo z nich na koni jakživ nesesedl, z pušky nevystřelil a s živly bojoval nanejvýš s pomocí deštníku, to jsem si byl jistý.

„Proč se pořád tak chichotají?“ zeptal jsem se, už na schodech.

„Protože jsem jim k smíchu,“ řekla slečna Nožičková a pokrčila rameny. Mě z toho vynechala, ani tak jsem ale ničemu nerozuměl.

Kupte si naše úžasné šněrovačky! Zašněrujeme vás tak, že už vás nikdo nerozšněruje! Navždy budete mít úžasnou postavu. Naše šněrovačky na rozšněrování vašich zašmodrchaných životů. – Pitomost.

Amerikán – jíl. Jak se lekl, když jsem řekla Hands up! Jinak ale sympaták. Prima mládenec. Není sice příliš vysoký, ale jak se mu vlní vlasy... Jaké má oči, takové hluboké... a ten nos. Ne, dělá to hlavně ten jeho úsměv. Konečně někdo jiný než ti protřelí, vlezlí chlápci, co obvykle chodí zadávat inzeráty.

Vlastně jakýpak Amerikán, Čech. Chicago je přece třetí největší české město, po Brně a Plzni. Tolik Čechů v něm žije! A Češek!

Dnes kino. 28. díl kovbojky Liberty. Ráda bych tam taky jednou nešla sama.

Vymyslet inzerát na jíl bude fuška. Já to ale zvládnu. Bude čubrnět, ten Benjamin. Jako když jsem to řekla a on zvedl pracky! Wohryzek náhodou vůbec není tak hrozné jméno. Ten jejich firemní znak na přívěsku je roztomilý. A Benjamin – to se mi teprve líbí. Říkala bych mu Bene.

Šlo o to, že...

„Jde o to...“ spustil jsem a snažil se přitom, abych nespádl do modrých očí slečny Nožičkové. Sotva jsme vyšli z domu, kde sídlila redakce, zabočili jsme do dveří jakéhosi hostince. Když pan výčepní, tělnatý pán s vyšívanou čepičkou, uviděl, kdo přichází, v očích se mu podivně zablesklo. Podobně jako pánům v redakci. Byla slečna Laura k smíchu i tady? Ale proč? Zato číšnice, dívka asi tak v Lauřině věku, nás oblažila přátelským úsměvem.

Slečna Nožičková se mnou zkušeně zarejdovala ke stolu u stěny. Bylo tam dost světla z okna a zároveň jsme byli trochu stranou. Měli jsme tu soukromí. Slečna Laura tu určitě nebyla poprvé. Poznal jsem to i podle toho, jak si automaticky objednala „malou bílou“.

„A pán si dá pivo,“ odhadla číšnice, ale v její otázce tak trochu chyběl otazník.

„Já? Vždyť jsou teprve dvě odpoledne?“ nechápal jsem. Teď zase nechápala číšnice. A když jsem ji poprosil o coca-colu, nechápala ještě víc. „Pán si dá kakao?“ snažila se. Čechy se mi začínaly jevit jako záhadná země. Byl jsem svým způsobem odsud, ale ničemu jsem tady nerozuměl. Alespoň že číšnice znala slovo „limonáda“.

„Jde o to...“ naklonil jsem se ke slečně Nožičkové. Bleskovým pohybem si vytáhla z rukávu blůzičky vázaný zápisníček a z účesu vylovila naostřenou tužku. Poslepu rozevřela notes – hustě popsaný, jak jsem si všiml – i tak trefila prázdnou stránku. A rozkošným způsobem olízla inkoustovou tužku... až se mi tak trochu zatmělo před očima. Tak byl ten pohyb... rázný, laskavý a plný tajemného obsahu. „Jde o to...“ odkašlal jsem si. Už jsem musel konečně začít. Ještě jsem strpěl, aby mi hostinský naservíroval „jednu žbrďolu“, jak se vyjádřil. Teď už se díval s podivnou jiskrou v oku i na mě.

Šlo o to, že můj tatínek...

Můj laskavý, vlídný, kulatý tatínek. Můj tatínek, který sice vyrostl v Čechách, ale o vlasti nikdy nemluvil. Můj tatínek, který se dostal do Spojených států tak, že myl na lodi nádobí. Od rána do večera, protože na zaoceánském parníku se talířů a hrnků něco našpinilo. V mytí pak pokračoval i v New Yorku. A v Chicagu. Byla to jeho, jak říkal, škola. Protože ten neustále opakovaný dotek porcelánu způsobil něco zvláštního. Přešel mu jaksi do krve. Tatínek začal cítit k nádobí podivnou přichylnost. Znal všechny jeho zvuky – jak zní, když je bezchybný, i když je nakráplý, těsně před prasknutím.